

مقدمه

به دلیل اهمیت فعالیت‌های نفت، گاز و پتروشیمی در اقتصاد ایران، اطلاعات آماری مربوط به این فعالیت‌ها در فصل‌های معدن و صنعت منظور نشده و یک فصل مستقل در این سالنامه به آن اختصاص داده شده است.

با استخراج نفت و گاز اولین چاه نفت در مسجد سلیمان، در سال ۱۲۸۷ شمسی (۱۹۰۸ میلادی)، فعالیت صنعت نفت در ایران آغاز شد و آمارهای مربوط به آن نیز از زمان مذکور گردآوری شده است. پس از ملی شدن صنعت نفت در اسفند ۱۳۲۹، شرکت ملی نفت ایران آمارهای وسیع‌تری را منتشر کرده است. در اولین سالنامه‌ی آماری کشور، آمارهای مربوط به سال ۱۳۳۴ شمسی (۱۹۵۵ میلادی) درج شده است. پس از تأسیس شرکت ملی گاز ایران در اسفند ۱۳۴۴ و شرکت ملی گاز مایع ایران در سال ۱۳۶۶، این دو شرکت نیز به ترتیب آمارهایی در زمینه گاز طبیعی و گاز مایع گردآوری و ارائه کرده‌اند.

در سال ۱۳۴۲ با احداث اولین کارخانه‌ی کود شیمیایی در کشور، صنایع پتروشیمی تولد یافت و این نقطه‌ی آغاز تأسیس سازمانی مستقل برای معرفی صنعتی نو در کشور به شمار می‌رود. از سال ۱۳۴۳ این سازمان نوپا تحت عنوان شرکت ملی صنایع پتروشیمی به فعالیت خود ادامه داد. به دلیل وجود منابع اولیه‌ی فراوان نفت و گاز و ارزش افزوده‌ی بالا و همچنین سایر عوامل، تولید مواد پتروشیمی در ایران مورد توجه و عنایت خاصی قرار گرفته است.

در حال حاضر، آمارهای مندرج در این فصل، از شرکت ملی پخش فرآورده‌های نفتی و شرکت ملی گاز منطقه اصفهان دریافت می‌شود.

تعاریف و مفاهیم

نفت سفید: نفت سفید برشی از نفت خام و متشکل از سه نوع هیدروکربن پارافینی، نفتینی و آروماتیکی می‌باشد. این فرآورده به عنوان سوخت گرمایشی و سوخت مراکز حرارتی به کار می‌رود و یکی از مواد اصلی تشکیل دهنده سوخت جت است.

نفت کوره: نفت کوره از باز مانده تقطیر نفت خام در برج‌های تقطیر پالایشگاه به دست می‌آید. این فرآورده به سبب دارا بودن هیدروکربورهای سنگین، به آسانی نمی‌سوزد و یکی از سوخت‌های عمده کشتی‌ها و واحدهای بزرگ

صنعتی از جمله نیروگاه‌های برق به شمار می‌رود.
نفت گاز: نفت گاز فرآورده‌ای است که بعد از برش نفت سفید به دست می‌آید و به عنوان سوخت ماشین‌آلات کشاورزی و صنعتی و سوخت تعدادی از وسایل نقلیه عمومی و تأسیسات حرارتی به کار می‌رود.

بنزین موتور: بنزین موتور آمیزه‌ای است از هیدروکربن‌های به طور عمده حلقوی و ایزومره با نسبت‌های متفاوت که برای افزایش درجه آرام سوزی آن، برخی از ترکیبات آلی به آن اضافه می‌شود.

سوخت‌های هواپیما: سوخت‌های هواپیما همانطور که از نامشان پیداست، برای سوخت موتورهای هواپیما به کار می‌روند و دارای انواع مختلف هستند. مواد سازنده آنها همان نفت است که با اضافه کردن مواد افزودنی مانند ممانعت کننده از ایجاد زنگ خوردگی و کاهش میزان ناخالصی‌ها، برای سوخت موتورهای هواپیما، مناسب می‌گردد.

گاز مایع: گاز مایع مخلوطی است از پروپان و بوتان نرمال که در اثر شرایط محیط و مصرف، نسبت حجمی این دو ماده در مخلوط تغییر می‌یابد و در تحت فشاری حدود ۱۱۰-۱۰۰ پوند بر اینچ مربع به صورت مایع در می‌آید.

مخازن مواد سوختی: مکان‌هایی که در جایگاه‌های عرضه‌ی مواد نفتی (پمپ بنزین‌ها) معمولاً به صورت دفنی در زیر زمین قرار گرفته است و فرآورده‌های نفتی شامل بنزین، بنزین سوپر نفت گاز و نفت سفید که توسط نفت‌کش از مبادی پخش فرآورده‌های نفتی، حمل گردیده و در این مکان‌ها تخلیه می‌گردد.

مشترک گاز: عبارت است از شخص حقیقی یا حقوقی که طبق روش پذیرش متقاضیان گاز پس از تحویل مدارک مورد نظر و پرداخت حقوق و هزینه‌های متعلقه، مشخصاتش در دفتر پذیرش اشتراک ثبت شده و شماره اشتراک به وی اختصاص یافته باشد.

مصرف کننده گاز: به مشترکینی اطلاق می‌گردد که جریان گاز آنها پس از طی مراحل اشتراک‌پذیری راه‌اندازی شده باشد.

انشعاب گاز: به خطوطی که جهت ارسال گاز از خطوط انتقال، خطوط تغذیه و شبکه تا ایستگاه اختصاصی مشترک نصب می‌شود انشعاب اطلاق می‌گردد.

۱- ۶- مصرف انواع فرآورده‌های نفتی (هزار متر مکعب)

سال و ناحیه ^(۱)	جمع ^(۲)	گاز مایع	سوخت هواپیما	بنزین معمولی	بنزین سوپر
.....۱۳۸۳	۷۴۷۴	۲۵۷	۴۸	۱۶۴۵	۶
.....۱۳۸۴	۸۸۰۵	۲۳۵	۵۳	۱۸۰۷	۱۶
..... ۱۳۸۵	۱۰۳۴۱	۲۱۵	۶۰	۱۹۲۹	۳۱
.....داران	۱۹۲	۱۵	۰	۴۲	۰
.....سمیرم	۸۲	۵	۰	۲۶	۰
.....شاهین شهر	۹۰۱	۱۵	۰	۱۵۴	۱
.....شهرضا	۳۲۳	۱۲	۰	۸۶	۲
.....کاشان	۴۴۴	۱۱	۰	۱۵۵	۲
.....گلیپایگان	۱۷۱	۸	۰	۴۴	۰
.....لنجان	۲۲۹	۷	۰	۹۵	۰
.....مبارکه	۵۰۳	۶	۰	۵۶	۰
.....مرکزی	۶۸۱۶	۱۱۶	۶۰	۱۰۸۴	۲۶
.....نایین	۳۷۲	۶	۰	۵۷	۰
.....نجف‌آباد	۳۰۸	۱۴	۰	۱۳۰	۰

سال و ناحیه	نفت سفید	نفت گاز	نفت کوره	سایر فرآورده‌ها ^(۳)	گوگرد (هزار تن)
.....۱۳۸۳	۳۵۴	۲۴۶۸	۲۰۶۱	۶۳۵	۳۳
.....۱۳۸۴	۳۳۲	۲۶۰۸	۱۹۸۳	۱۷۷۱	۳۵
..... ۱۳۸۵	۳۰۸	۲۹۲۲	۲۳۵۱	۲۵۲۵	۳۰
.....داران	۵۰	۸۳	۲	۰	۰
.....سمیرم	۲۲	۲۸	۱	۰	۰
.....شاهین شهر	۱۶	۴۸۹	۲۲۶	۰	۰
.....شهرضا	۲۱	۱۶۲	۳۹	۰	۰
.....کاشان	۲۱	۱۹۸	۵۶	۰	۰
.....گلیپایگان	۱۷	۸۱	۲۱	۰	۰
.....لنجان	۱۰	۱۱۴	۲	۰	۰
.....مبارکه	۳	۴۰۸	۳۱	۰	۰
.....مرکزی	۱۱۰	۹۵۰	۱۹۴۵	۲۵۲۵	۳۰
.....نایین	۲۴	۲۷۳	۱۳	۰	۰
.....نجف‌آباد	۱۲	۱۳۷	۱۵	۰	۰

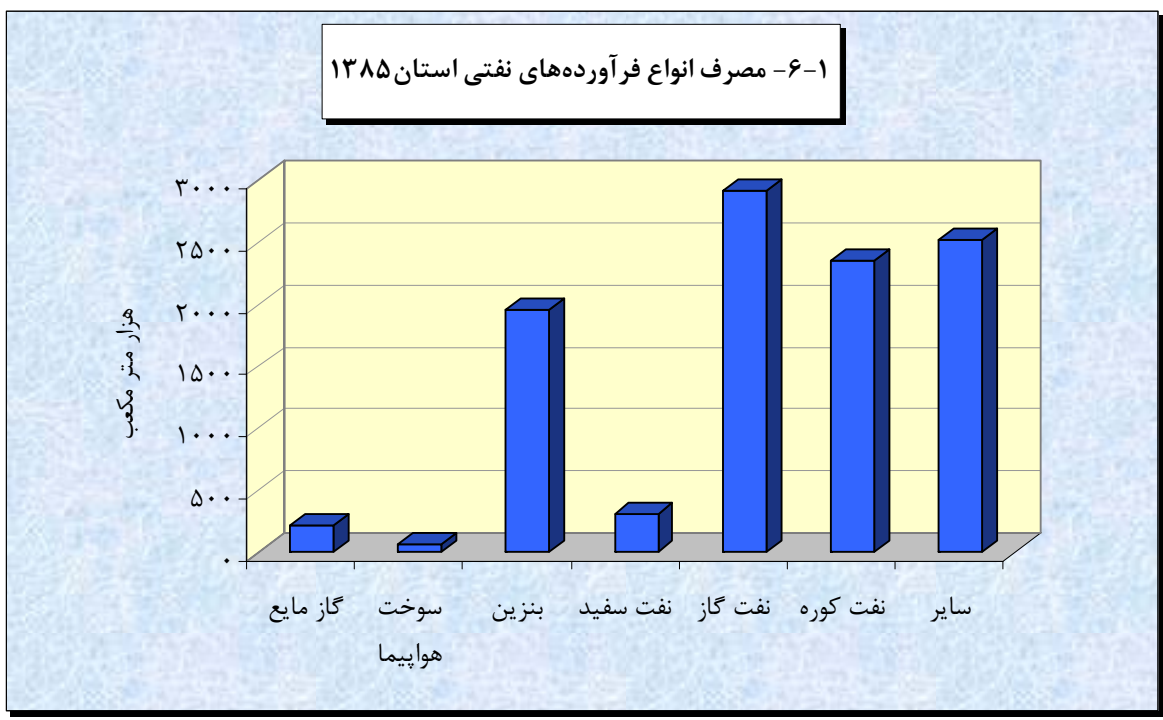
(۱) تقسیم بندی نواحی بدین شرح است:

ناحیه داران شامل شهرستان‌های فریدن، فریدونشهر و چادگان - سمیرم شامل شهرستان سمیرم- شاهین شهر شامل شهرستان‌های برخوار و میمه و نطنز- شهرضا شامل شهرستان‌های شهرضا و سمیرم سفلی- کاشان شامل شهرستان‌های کاشان و آران و بیدگل- گلیپایگان شامل شهرستان‌های گلیپایگان و خوانسار- لنجان شامل شهرستان لنجان- مبارکه شامل شهرستان مبارکه- مرکزی شامل شهرستان‌های اصفهان، خمینی شهر و فلاورجان- نایین شامل شهرستان‌های نایین و اردستان و ناحیه نجف‌آباد شامل شهرستان‌های نجف‌آباد و تیران و کرون.

(۲) با توجه به واحد اندازه گیری (وزن) ارقام مربوط به گوگرد درستون جمع منظور نشده است.

(۳) ارقام ذکر شده درستون سایر فرآورده‌ها و گوگرد، فروش فرآورده توسط ناحیه مرکزی می باشد که الزاماً به معنای مصرف در محدوده ناحیه نیست.

مأخذ- شرکت ملی پخش فرآورده‌های نفتی ایران - منطقه اصفهان.

منبع: جدول ۶-۱

۲-۶- ظرفیت مخازن و تعداد جایگاه‌های فروش مواد سوختی

تعداد جایگاه ^(۱)			مخازن مواد سوختی		سال و شهرستان
خصوصی	دولتی	جمع	ظرفیت (متر مکعب)	تعداد	
۱۸۸	۹	۱۹۷	۲۶۸۹۸	۵۶۵	..... ^(۳) ۱۳۸۴
۱۹۲	۷	۱۹۹	۲۶۴۴۱	۵۹۰	..... ۱۳۸۵
۵	۰	۵	۵۰۳	۱۱	.....آران و بیدگل
۷	۰	۷	۹۰۷	۲۴	.....اردستان
۶۳	۳	۶۶	۷۴۰۷	۱۷۲	.....اصفهان
۱۶	۰	۱۶	۲۴۱۴	۵۶	.....برخوار و میمه
۲	۰	۲	۳۲۲	۷	.....تیران و کرون
۱	۰	۱	۱۵۱	۳	.....چادگان
۸	۰	۸	۱۱۳۶	۲۴	.....خمینی شهر
۲	۰	۲	۲۹۷	۸	.....خوانسار
۵	۰	۵	۶۶۲	۱۵	.....سمیرم
۱	۰	۱	۵۴	۲	.....سمیرم سفلی
۱۰	۰	۱۰	۱۰۷۳	۲۵	.....شهرضا
۶	۰	۶	۱۶۶۶	۲۱	.....فریدن
۱	۰	۱	۱۵۰	۳	.....فریدونشهر
۱۰	۰	۱۰	۱۰۹۹	۲۸	.....فلاورجان
۱۲	۱	۱۳	۱۹۵۶	۴۴	.....کاشان
۵	۱	۶	۹۷۳	۲۰	.....گلپایگان
۱۰	۰	۱۰	۱۲۱۷	۲۷	.....لنجان
۶	۰	۶	۱۰۴۲	۲۵	.....مبارکه
۱۰	۲	۱۲	۱۴۴۹	۳۶	.....نایین
۹	۰	۹	۱۴۳۵	۲۸	.....نجف آباد
۳	۰	۳	۵۲۸	۱۱	.....نطنز

۲-۶- ظرفیت مخازن و تعداد جایگاه‌های فروش مواد سوختی

(دنباله)

تعداد شعب فروش نفت	تعداد پمپ			سال و شهرستان
	نفت گاز	بنزین سوپر	بنزین	
۸۲۷	۴۲۹	۱۵	۸۷۰	۱۳۸۴
۷۳۳	۴۳۳	۳۸	۹۵۰	۱۳۸۵
۱۱	۱۱	۰	۱۲	آران و بیدگل
۴۲	۲۱	۰	۱۲	اردستان
۱۱۹	۸۹	۲۵	۳۷۲	اصفهان
۲۷	۴۸	۲	۸۹	برخوار و میمه
۲۶	۷	۰	۸	تیران و کرون
۳۴	۳	۰	۴	چادگان
۱۸	۱۶	۳	۴۷	خمینی شهر
۱۳	۵	۰	۵	خوانسار
۵۸	۸	۰	۱۴	سمیرم
۱۱	۳	۰	۲	سمیرم سفلی
۲۰	۱۸	۲	۴۴	شهرضا
۵۳	۱۷	۰	۱۹	فریدن
۴۱	۳	۰	۴	فریدونشهر
۲۳	۲۱	۰	۴۰	فلاورجان
۵۴	۳۹	۱	۷۵	کاشان
۲۸	۲۲	۰	۲۱	گلیایگان
۲۶	۲۲	۲	۵۰	لنجان
۲۸	۲۲	۰	۳۲	مبارکه
۴۵	۳۲	۲	۳۳	نایین
۲۲	۱۶	۱	۵۸	نجف آباد
۳۳	۱۰	۰	۹	نطنز

(۱) از قام ذکر شده شامل تعداد جایگاه‌های شرکتی (دولتی)، جایگاه‌های اختصاصی، فروشندگی‌های سکودار و فروشندگی‌های اتاقک‌دار عرضه بنزین می‌باشد.

(۲) در سال ۱۳۸۴ ظرفیت اسمی و در سال ۱۳۸۵ ظرفیت حقیقی مخازن ارائه شده است.

مأخذ- شرکت ملی پخش فرآورده‌های نفتی ایران - منطقه اصفهان.

۳-۶- تعداد شهرها و روستاهای گازرسانی شده، تعداد انشعاب، تعداد مصرف کننده و مقدار مصرف گاز طبیعی

سال و شهرستان	تعداد شهرهای گازرسانی شده	تعداد روستاهای گازرسانی شده	تعداد انشعاب	
			جمع	خانگی - تجاری
صنعتی				
..... ۱۳۸۰	۰۰۰	۰۰۰	۳۲۰۳۵	۳۱۹۵۴
..... ۱۳۸۱	۰۰۰	۰۰۰	۳۴۹۵۸	۳۴۸۰۸
..... ۱۳۸۲	۰۰۰	۰۰۰	۴۰۱۸۸	۳۹۶۳۰
..... ۱۳۸۳ ^(۱)	۶۹	۱۶۲	۳۷۲۲۸	۳۶۸۴۱
..... ۱۳۸۴	۷۷	۲۳۹	۳۹۶۴۴	۳۹۲۱۱
..... ۱۳۸۵	۷۹	۳۲۷	۳۴۶۸۶	۳۴۰۴۵
..... آران و بیدگل	۳	۳	۱۹۲	۱۸۷
..... اردستان	۳	۱	۵۲۷	۵۲۷
..... اصفهان	۹	۸۲	۹۶۱۷	۹۴۱۹
..... برخوار و میمه	۹	۱۶	۲۳۴۲	۲۳۳۴
..... تیران و کرون	۳	۳۶	۲۹۷۹	۲۹۷۷
..... چادگان	۲	۰	۵۹۵	۵۹۵
..... خمینی شهر	۳	۳	۱۷۸۳	۱۷۸۳
..... خوانسار	۱	۳	۳۲۰	۳۲۰
..... سمیرم	۲	۲	۳۳۵	۳۳۵
..... سمیرم سفلی	۱	۵	۱۷۲	۱۷۲
..... شهرضا	۲	۳	۲۰۰۸	۱۹۸۵
..... فریدن	۴	۱۱	۱۰۸۵	۱۰۸۵
..... فریدونشهر	۱	۵	۳۳	۳۳
..... فلاورجان	۷	۶۸	۲۰۴۰	۲۰۰۰
..... کاشان	۵	۸	۳۱۲۵	۲۸۶۶
..... گلپایگان	۳	۱۹	۱۳۹۹	۱۳۹۴
..... لنجان	۸	۲۰	۱۵۳۰	۱۵۲۲
..... مبارکه	۵	۱۹	۹۳۲	۹۲۹
..... نایین	۱	۵	۳۷۹	۳۶۳
..... نجف آباد	۵	۱۰	۱۴۶۲	۱۳۸۸
..... نطنز	۲	۸	۱۸۳۱	۱۸۳۱

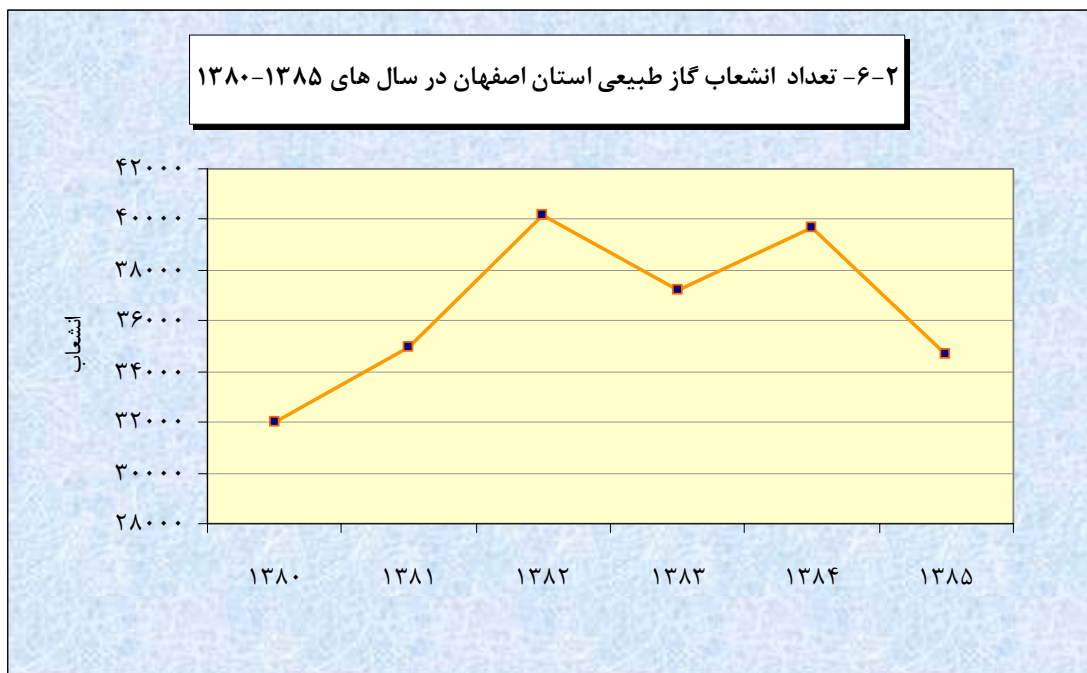
۶-۳- تعداد شهرها و روستاهای گازرسانی شده، تعداد انشعاب، تعداد مصرف کننده و مقدار مصرف گاز طبیعی (دنباله)

مصرف گاز طبیعی (میلیون متر مکعب)	تعداد مصرف کننده			سال و شهرستان
	صنعتی	تجاری	خانگی	
۷۲۳۵	۶۳	۲۰۸۸	۴۰۹۱۵	۱۳۸۰
۱۰۲۴۴	۱۵۷	۱۷۶۷	۴۲۲۱۲	۱۳۸۱
۱۰۶۵۵	۲۷۶	۲۰۰۱	۵۵۲۰۸	۱۳۸۲
۱۱۷۲۳	۱۲۴	۲۷۰۷	۵۸۸۷۶	۱۳۸۳
^(۱) ۱۲۶۰۰	۴۳۹	۲۸۹۹	۶۷۲۳۷	۱۳۸۴
۱۳۷۱۷	۶۴۹	۳۱۸۶	۶۵۶۸۵	۱۳۸۵
۵۷/۲	۱	۵۴	۱۱۹۵	آران و بیدگل
۱۸/۹	۲	۴۷	۷۷۸	اردستان
۶۵۱۱/۸	۱۰۹	۱۵۴۹	۲۳۹۷۵	اصفهان
۴۹۱/۲	۵۴	۱۹۰	۳۶۷۹	برخوار و میمه
۵۰/۱	۶	۹۷	۳۰۷۹	تیران و کرون
۰۰۰	۰۰۰	۰۰۰	۰	چادگان
۲۵۴/۴	۳	۴۴	۳۰۸۳	خمینی شهر
۳۵/۳	۳	۳۷	۵۲۴	خوانسار
۳۱/۵	۰	۲۷	۱۴۱۰	سمیرم
۲۱/۴	۱	۱۷	۲۱۵	سمیرم سفلی
۱۲۷/۶	۳۹	۹۴	۲۱۴۱	شهرضا
۵۴/۴	۲	۷۸	۱۹۴۹	فریدن
۱۷/۷	۱	۱۱	۱۰۷	فریدونشهر
۲۳۴/۹	۶۲	۱۸۸	۴۵۴۵	فلاورجان
۳۴۳/۱	۲۴۵	۳۴۲	۵۲۰۱	کاشان
۹۱/۷	۸	۸۹	۲۶۰۹	گلپایگان
۱۰۰۵/۶	۰	۲۴	۴۳۸۶	لنجان
۳۸۹۱	۲۴	۶۳	۱۸۵۹	مبارکه
۵۲/۷	۰	۲۶	۲۶۶	نایین
۴۰۳/۶	۸۸	۱۱۹	۲۷۹۵	نجف آباد
۲۲/۹	۱	۹۰	۱۸۸۹	نطنز

(۱) ارقام مربوط به تعداد انشعاب در سال ۱۳۸۳ اصلاح شده است.

(۲) مصرف گاز به صورت تخمینی اعلام گردیده است.

مأخذ- شرکت ملی گاز ایران - منطقه اصفهان.

مبنا: جدول ۳-۶